

Vrijburg, Anne *Dierenarts, specialist tropische dierziekten.*

(25 juni 1863 te Beetserzwaag – 1 december 1941 te s'-Gravenhage)

Zoon van Jochum Vrijburg en Tettje Annes Faber. Gehuwd met Elisabeth Gass (geb. te Basel, Zwitserland, op 23 november 1876), uit welk huwelijk resp. geboren werden Elsa Marta (Medan, 1904) en Rudolf (Zürich, 1908)

Opleiding

Na de studie aan de Rijksveeartsenijschool te Utrecht, van 1880-1884, in 1909 te Zürich gepromoveerd op een proefschrift getiteld: *Versuche über die Bedeutung der Opsoninlehre in der Therapie der Agalactia catarrhalis contagiosa*. Promotor was Prof. Erwin Zschokke. Invloedrijke leermeester te Utrecht was Prof. dr D.A. de Jong.

Loopbaan

1885-1907 veearts in dienst van de Deli Maatschappij te Medan, Nederlands Oost-Indië; 1907-1910 medewerker aan de Veterinär-medizinische Fakultät te Zürich, Zwitserland; 1910-1913 medewerker aan de Rijks Seruminrichting te Rotterdam; en vanaf 1914 conservator bij het Instituut voor Parasitaire- en Infectieziekten, Rijksveeartsenijschool te Utrecht (hoogleraar Prof. dr D.A. de Jong/Prof. dr L. de Blicke); speciaal belast met het onderwijs in de tropische veeartsenijkunde.

Verdiensten

Hij was de eerste veearts die in Nederlands-Indië voor het bedrijfsleven (Planterscomité van de Deli Maatschappij) ging werken; naast de gezondheidszorg voor de paarden, runderen en buffels van deze Maatschappij, deed hij wetenschappelijk onderzoek in het Medisch Laboratorium van de Deli Maatschappij te Medan op het gebied van de parasitaire- en infectieziekten en was daarmee één van de eerste wetenschappelijke werkers op het gebied van de tropische dierziekten in Nederlands-Indië. Werd bekend door zijn onderzoek betreffende surra (trypanosomiasis bij het paard, ezel, buffel en hond), piroplasmose, veepest en 'farcin du boeuf'. Deze laatste ziekte (tropische actinomycose) kwam speciaal in de regio van Deli voor; na pathologisch, klinisch en epidemiologisch onderzoek stelde hij de oorzaak van deze ziekte vast. Nadien heeft het onderzoek over deze ziekte weinig nieuws opgeleverd. Bovendien bewees hij de gevoeligheid van het varken voor het runderpest-virus. Met zijn onderzoek op het gebied van de tropische parasitaire en infectieziekten heeft hij pionierswerk verricht. Zonder voorafgaande specialistische scholing, maar met veel gevoel voor methodisch onderzoek en met ambitie en eindeloze energie deed hij met veel nauwkeurigheid zijn onderzoekingen.

Tijdens zijn werkzaamheden in Nederland verrichte hij onderzoek over piroplasmose; het onderzoek over de babesioses bij verschillende diersoorten en de overbrengers daarvan (teken) werd in 1916 gepubliceerd in een speciaal hoofdstuk in het boek van D.A. de Jong over parasitaire ziekten.

Reeds in 1910 deed Vrijburg een oproep in het (Nederlandse) Tijdschrift voor veeartsenijkunde meer werk te maken van referaten uit andere tijdschriften "opdat de veeersten alle nieuws en belangrijkste ontwikkelingen op veterinair en aanverwante gebieden kunnen volgen". Een jaar later werd hij als redacteur van het tijdschrift aangezocht, een functie die hij tot 1938 vervulde. Hij wist een grote groep collegae en anderen om zich heen te verzamelen die referaten schreven. Daarnaast stimuleerde en hielp hij practici om over merkwaardige ziektegevallen in het tijdschrift verslag te doen. Tijdens zijn langdurig redacteurschap kwam het tijdschrift tot

ongekende bloei. Ook aan de publicatie van het *Diergeneeskundig Jaarboekje* schonk hij veel aandacht.

Onderscheidingen

Hij werd in 1932 benoemd tot erelid van de Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde als dank voor zijn stimulerende bijdrage aan de kwaliteit en inhoud van het *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*. Hij ontving in 1936, ter gelegenheid van het 300-jarig bestaan van de Rijksuniversiteit te Utrecht een eredoctoraat in de Veeartsenijkunde.

Publikaties

Behalve de dissertatie uit 1909 en een groot aantal bijdragen in het *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, artikelen in *Veeartsenijkundige Bladen voor Nederlands-Indië* o.a. over 'Veepest onder varkens' (dl.11, p. 172 e.v.,1896); over 'surra' (dl. 13, p. 53 e.v., 1898 en dl. 14, p. 207 e.v., 1899), in het *Recueil de Médecine Vétérinaire* van 1907 over 'Farcin du boeuf'; en het hoofdstuk over Piroplasmose, in: D.A. de Jong, *Overzicht der niet-bacteriële parasitaire ziekten*. Deel 2, 1ste stuk (*Protozoaire ziekten; Ciliata- en Sporozoa-ziekten*). Leiden, 1916.

Biografie

L. de Blicck, 'The development and the present-day stand-point of scientific veterinary research in The Netherlands Indies', In: L.M.R. Rutten (Ed.), *Science in the Netherlands East Indies*, Amsterdam, 1929, p. 227-251;

J. Roos, 'Drie eeredoctoraten in de Veeartsenijkunde ter gelegenheid van de viering van het derde eeuwfeest der Utrechtsche Universiteit', *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, 63, 477-480, 1936; "Dr A. Vrijburg uit de redactie van dit tijdschrift getreden", *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, bijlage bij juli-nummer 1938;

C.F. van Oijen, 'In memoriam Dr A. Vrijburg', *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, 69, 1-3, 1942.

(P. Leeflang)